ՏԻՏՂՈՍԱՀՈՐ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿԱՄԱՀՈՒ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱԲԲԱՅ ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՄԵՍՐՈՊ ՀԱՊՈՋԵԱՆԻ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԻԳ· ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏ

Մեծարգոյ եղբայր,

Ողջոյն եւ Առաքելական Օրհնութիւն:

Հաղորդուեցաւ մեզի որ Դուն ի մօտոյ Քահանայութեան յիսնամեայ եւ Աբբայութեան երեսնամեայ զոյգ Յոբելեաններդ պիտի տօնես: Միաժամանակ 150 տարիներ երջանիկ անցած են՝ Մխիթարեան Միաբանութեան վիեննա հաստատուելէն ի վեր:

Մեր բարեացակամ սէրը, որով Քեզ կը պարուրենք, մեզի բնաւ թոյլ չի տար որ այդպիսի երջանիկ յիշատակի օրեր լուռ անցնինք· նա մանաւանդ ամբողջ սրտով կը բաղձանք՝ այդ օրերը մեր ամէն տեսակ բարեմաղթութիւններով պատուել:

Մեզի անծանօթ չէ մնացեր Քու հաւատքիդ եռանդը եւ ժիր ջանքդ, որոնցմով երկար ժամանակէ ի վեր կը նպաստես Միաբանութեան բարւոյն, ու գիտենք որ մշտական խնամք տարած ես Հայոց կրօնական կեանքի զարգացումին ու անոնց բահանայական յաջորդութեան կազմաւորումին: Բուդապէշտի, Բոստընի եւ Լոս Անճելէսի մէջ Քու հիմնած առաքելութիւնները, Հելիոպոլսոյ ու Բէյրութի մէջ Քու կանգնել տուած ու Պոլսոյ մէջ ընդարձակել տուած դպրոցները՝ Քու ժողովուրդիդ հոգեկան ու աշխարհիկ մշակոյթի վայրեր՝ փառաւոր վկայութիւն մըն են վառ հոգիիդ ու դժուար խնդիրներ լուծելու ճարտարութեանդ համար:

Գովութիւն յաջողակութեանդ: Զուարթ յոյսով ու վստահ Աստուծոյ օգնութեան վրայ՝ շարունակէ՛ նաեւ ապագային կազմելու եւ գործադրելու այն ծրագիրները, որոնցմէ Յիսուսի Քրիստոսի պատիւ ու իր արիւնով գնուած հոգիներուն փրկութիւն, մաքրութիւն եւ գեղեցկութիւն կը բղխին: Մինչեւ հիմայ շահած արժանիքներուդ վրայ աւելցուր դեռ աւելի առատ ուրիշներ:

Մխիթարեան Միաբանութեան՝ որ Աւստրիոյ մայրաքաղաքին մէջ իր գոյութեան 15 տասնեակ տարիներուն կրնայ ետ նայիլ՝ հանդիսապէս կը գովաբանենք մինչեւ հիմայ շահած արժանիքները ու կը մաղթենք ապագային համար երջանիկ ու տեւական աճում:

Բայց որպէսզի Քահանայական Ձեռնադրութեանդ յիսուներորդ տարեդարձը աւելի առատ հոգեկան պտուղ բերէ, Քեզի հրաման կուտանք՝ հանդիսաւոր Յոբելիւնական Պատարագէդ վերջ մեր անունով ու մեր լիազօրութեամբ Առաքելական Օրհնութիւնը տալու լիակատար ներողութեամբ, զոր սովորական պայմաններով կրնան շահիլ Տօնին հաւատացեալ մասնակցողները:

Հուսկ սիրալիր սրտով կու տանք Քեզի, Մեծարգոյ Եղբայր, ինչպէս նաեւ Միաբանակիցներուդ Առաքելական Օրհնութիւնը իբրեւ գրաւական մեր մասնաւոր բարեացակամութեան:

Տրուած Հռոմ, առ Ս· Պետրոսի, 1961 Օգոստոս 16ին, մեր Քահանայապետութեան երրորդ տարին:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԻԳ· ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏ

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մխիթարեան Միաբանութեան Վիեննայի Մայր վանքին մէջ ընթացիկ տարւոյս Փետ· 12ին եւ Սեպ· 3—10ին կատարուած Քառեակ Յոբելեաններու առիթով շնորհակալութեամբ ստացուած են բազմաթիւ հեռագիրներ ու նամակներ: Անոնցմէ միայն փոքր մաս մը — նախ՝ հայերէն նամակներ ու հեռագիրներ եւ ապա՝ օտարալեզու հեռագիրներ ու նամակներ — ստորեւ կը հրատարակուի: Ասոնք արդէն բաւարար պատկերացում կու տան Մխիթարեան Միաբանութեան եւ անոր Արեւելագէտ Յոտնթիւններ կը բովանդակեն Մխիթարեան Միաբանութեան եւ անոր Արեւելագէտ Յիններէ ու Օտարներէ:

Հռոմ, 31 Յունուար 1961

Արժանապատիւ Գերապայծառ Հայր,

Հաճոյքով իմացանք Վեր· Հ· Վահան Վ· Ինկլիզեանէ, ամսոյս 25 Թուականը նամակով, թէ տարւոյս մէջ կը զուգադիպին քառապատիկ Յոբելեանները Արժ· Տէրութեանդ եւ Միաբանութեանդ, որոնք հանդիսապէս պիտի տօնուին Սեպտեմբերի սկիզբները:

Վեր· Հայրը աղնուութիւնն ունեցած է մեզ հրաւիրելու Սեպտեմբերի հանդիսութեանդ:

Շատ սիրով պիտի ուզէինք, ներկայութեամբ իսկ, մասնակից ըլլալ Արժ· Տէրութեանդ եւ բազմարդիւն Միաբանութեանդ Վեր· Հայրերուն ուրախութեան եւ միանալ ամէնուն գոհաբանական աղօթքին վանն ամենայն բարեաց, զոր Յոբելեանները կը յիշեցնեն:

Սակայն յանձնառութիւնները, որ ունինք այդ թուականին համար, արգելք կը հանդիսանան մեր սրտին այս բաղձանքին գոհացում տալու:

Ուրախ ենք որ Արժ· Պաթանեանի, Մեր Տեղապահ Արքեպիսկոպոսին, ներկայութիւնը ի Հռոմ առիթ կ'ընծայէ մեզի մասնակցելու, Փետրուար 12ին, Արժ· Տէրութեանդ Քահանայական 50-եակին ընծանելու Քահանայապետութեան:

Նոյնն Արժ· Տէրութիւնը պիտի պայ Վիեննա այս ուրախալի առիթս, Մեր կողմէ, եւ պիտի բերէ Արժ· Տէրութեանդ Մեր եղբայրական ջերմ մաղթանքները, ու Մեր անունով պիտի մասնակցի Միաբանութեանդ հրճուանքին:

Այժմէն կը յայտնենք Մեր ջերմ մաղթանքները այս քառապատիկ Յոբելեաններու առիթս եւ կը միանանք Ձեզի աղօթքով՝ Աստուծոյ գոհութիւն տալու այս տօներու առարկայ եղող մեծարելի Անձին եւ առաքելական գործերուն միջոցաւ եղած բարիքին, խնդրելով միանգամայն երկայն տարիներ Արժ· Տէրութեանդ, յաջողութիւն Միաբանութեանդ եւ անոր ձեռնարկներուն եւ բազմապատկած արդիւնքներ ամէնուն գործակցութեան, ի փառս Ամենակալին եւ ի պայծառութիւն Ս· Եկեղեցւոյ եւ Ազգիս:

Մնամ եղբայրական սիրով ջերմ ողջունիս

Արժ· Տէրութեանդ

Աղօթակից

† ԿԱՐԴ· ԳՐԻԳՈՐ ՊԵՏՐՈՍ ԺԵ·
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ – ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՏԱՆՆ ԿԻԼԿԻԿԻՈՑ

(հեռագիր)

Էջմիածին, 11 Սեպտեմբեր 1961

Յապաղումով ստացանք Ձեր ծանուցագիրը: Ջերմապէս կը շնորհաւորենք Ուխտիդ հաստատման 150ամեայ յոբելեանը: Ձերդ Ամենապատուութեան քահանայութեան ոսկի յոբելեանը եւ Աբբայութեան երեսնամեակը: Կը մաղթենք Ձեզ քաջառողջութիւն եւ արեւ չատ երկար տարիներ բեղմնաւոր գործունէութեամբ: Միաբանութեանդ բարի մաղթանքներով: Սիրով եւ օրհնութեամբ

ՎԱԶԳԷՆ Ա·
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Անթիլիաս, 28 Օգոստոս 1961

Արժանապատիւ Տէր,

Սրտի խոր եւ անկեղծ ուրախութեամբ, հաճելի պարտականութիւն կը զգանք, յանուն Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան եւ հաւատացեալ ժողովուրդին ներքեւ Մեր ամենաջերմ եւ սրտագին շնորհակալացնել Մեր ամենաջերմ եւ սրտագին շնորհաւորութիւնները պատուական Միաբանու-

© National Library of Armenia

թեանդ քառեակ յոբելեաններու ուշնակատարութեան առթիւ: Արդարեւ, Ձեր Արհիապատիւ Տէրութեան քահանայութեան Ոսկի յոբելեանը, Ձեր Աբբայութեան Երեսնամեակը, ինչպէս նաեւ Հանդէս Ամսօրեայ ուսումնասիրութիւն հրատարակութեան Եօթանասունը հինգամեակը, քաղցր յիշեցում մըն են ամբողջ հայ ժողովուրդին, որ իր հոգւոյ աչքերը պահ մը սեւեռէ Վիեննայի Մխիթարեան Մայրավանքի վրայ, ուրկէ բխող ճառագայթները հայագիտութեան, ընդ երկար լուսաւորած են ու կը լուսաւորեն հայ միտքը, միաժամանակ ջերմութիւն բերելով մեր հոգեկան եւ մտաւոր արժէքներուն հանդէպ անտարբերութիւն եւ ցրտութիւն արտաբերել սկսող Հայ Սրտերու: Այս իսկ պատճառաւ Հայ Ազգը երախտապարտ է Ձեզի, որ ոչ միայն վերոյիշեալ հիմնական պարտականութիւնները արդիւնաւոր կերպով եւ յաջողապէս կատարեցիք, այլ եւ եւրոպական դիտական մտքի առջեւ հանդիսացաք հոգակոչ դուռ մը, Հայ ստեղծագործ մտքին լայնատարած աշխարհին ու Հայ փառապանծ մշակոյթի վրայ բացուող: Ու տակաւին Վիեննական Հայրերուդ վաստակը պատիւ կրնայ բերել որեւէ Միաբանութեան, որ Ձեր թիւին հազարապատիկը ու Ձեր կարելիութեան բիւրապատիկը կրնայ ունեցած ըլլալ:

Այս բարեպատեհ յոբելեաններուն առիթով, Ձեզի անձնապէս, Արհիապատիւ Աբբահայր կը ներկայացնենք Մեր եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ամենայն ջերմ շնորհաւորութիւնները, առ Աստուած աղօթելով որ Ձեզ շնորհէ երկար կեանք, որպէս զի բախտը ունենաք ուշնելու Աղտամանդեայ Ցօբելեանը Ձեր քահանայութեան:

Ինդակից ենք նոյնպէս Հանդէս Ամսօրեայի Ցարդոյ Ամբագրութեան եւ կը մաղթենք, որ այդ փառաւոր հրատարակութիւնը արձանագրէ յարաճուն վերելք ըստ ամենայնի: Նոյնպէս Մեր սրտագին շնորհաւորութիւնները Ուխտին Գերայարգելի Անդամներուն, Ձեր Միաբանութեան ի Վիեննա հաբիւր յիսուներորդ տարեդարձին առթիւ:

Հուսկ ապա ի սրտէ կ'աղօթենք առ Աստուած, որ Ձեր հանդուգնեալ Միաբաններուն հոգւոյն հանգիստ պարգեւէ, զանոնք արժանացնելով երկնից Արքայութեան, ամէն:

Սիրով եւ օրհնութեամբ ողջ լինել Ձեզ կը մաղթենք եւ կը մնանք

Աղօթարար

ԶԱՐԵՀ Ա· ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՑ

(հեռագիր)

Կ· Պոլիս, 31· 8· 61

Յարդարժան Մխիթեանդ քառեակ յոբելեաններու առիթով հաճեցէք ընդունիլ մեր ջերմագին շնորհաւորութիւնները Թրքահայ Համայնքին անունով:

ԱՐԱՄ ԱՒԱԳ ՔՀ·
ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՈՐԴ

Ջուլպա – Սպահան, 21 Օգ· 961

Սեպ· 3ին պիտի կատարուին պատշաճ հանդիսութեամբ քառեակ Ցոբելեանները: Որքան բուռն է փափաքս ներկայ գտնուելու, որպէս զի փոխարինեմ Ձեր բարեհաճ այցելութիւնը քահանայութեանս Ցիսնամեայ Ցոբելեանի առթիւ 3 Նոյ· 1957ին...: Ցաւ ի սրտի անկարող եմ կատարել այս եղբայրական պարտականութիւնն եւ առ այժմ պիտի գոհանամ սրտաբուխ շնորհաւորութիւններս գրաւոր յայտնել թողնելով յառաջիկայ տարւոյն ուիեզերական ժողովի առթիւ այցելութիւնս:... Հաճեցէք ընդունիլ Արհիապատիւ եւ Սիրելի Գերապայծառ Տէր, լուսապսպ մաղթանքներս Քահանայութեան Ձեր ոսկի Ցոբելինի եւ Աբբայութեան Երեսնամեակի առթիւ: Ապրեցէք դեռ ծաղկեցնելու համար Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութիւնը, որ 150 տարիների չրջանին եւ Հանդէս Ամսօրեայ Ուսումնասիրութիւն 75ը տարեչրջանին գրական երկերով ճոխացուցած է մեր ազգային Մատենադարանները: Կեցցեն Մեծին Մխիթարայ զաւակները, փառք ու պարծանք մեր ազգին: Բարերարն Աստուած բարեխօսութեամբ Մխիթարեան Սեբաստացի Երանելի Հիմնադրին երկնային պարգեւօք առատաձեռնէ Ձեր գովելի գործունէութիւնը, որ ազգօգուտ եւ փրկարար դեր է կատարած մեր ազգային մշակոյթի սրբազան աշխատանքին մէջ կրօնա–բարոյական եւ մտաւոր գարգացում տալով մատաղ սերունդին:

Եղբայրական ողջունիս փոխադարձ աղօթիւք եւ խորին մեծարանաց հաւատաւոբ

Ձերդ Արհիապատուութեան Տեառն
Աղօթակից

ՄԿՐՏԻՉ ԵՊ· ԱԲԳԱՐԵԱՆ
ՎԻՃԱԿԱՒՈՐ ՍՊԱՀԱՆՈՒ ԹԵՄԻ

8 Փետր· 1961

Արհիապատիւ եւ Գերապայծառ Տէր,

Հաճեցէք ընդունիլ Ջերմագին խնդակցութիւններս Ձեր կրկնակ ձեռնադրութեանդ, ինչպէս նաեւ պատճառի Ուխտիդ Ցոբելեններուն առթիւ:

Տէրը չնորհէ Արհի· Տէրութեանդ արեւշատութիւն, դեռ երկար տարիներ կարենալ սպասաւորելու համար Ս· Եկեղեցւոյ, վասնակատուր քոյր Միաբանութեանդ եւ բազմաթիւ կարօտ մեզ ապրիլն օգտին համար: Ամենայն բարեաց աղբիւրը Աստուած լիացնէ Ձեզ առատապէս իր երկնային պարգեւներով, պըտղաբերը ընէ Ձեր անձնուէր աշխատանքը ու ծաղկեցնէ Ս· Ուխտը, որուն արդիւնաւորն էք դուք մը տասնեակ տարիներէ ի վեր:

Խոնարհ յարգանաց հաւաստեօք, եղբայրական սիրոյ ողջունիս Ձեզի եւ համօրէն Հարց Ուխտիդ, մնամ Արհի· Տէրութեանդ խոնարհ հոգեկից

† ԿԱՐԱՊԵՏ ԵՊ· ԱՄԱՏՈՒՆԻ
ԱՌԱՔ· ԵՒՍԱՐՔ ՀԱՅՈՑ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Փարիզ, 29 Օգ· 1961

Արհիապատիւ Գերապայծառ Հայր,

Կը ցաւիմ որ պիտի չկարենամ համապատասխանել Ձեր այնքան սրտիս խօսող պանծալի հրաւէրին: Փարիզի կարմելեան Մայրապետներու հետ արդէն ճիշդ մէկ տարի առաջ պայմանաւորուեր էի որ ամբողջ Օգոստոս ամիսը մինչեւ 8 Սեպտեմբեր մատնապետի պաշտօն պիտի կատարեմ: Աստուծոյ ողորմութեամբ ուշացուցի պատասխանս, յուսալով գտնել մէկը որ իմ տեղս պաշտօնավարէր: Բայց անկարելի եղաւ:

Ուստի Ձեր ներողամտութիւնը խնդրելով կը խոստանամ ներկայ գտնուիլ ի դէմս Աստուծոյ ազօթքով եւ Ս· պատարագի մատուցմամբ:

† ԵՂԲ· ԿԻՒՐԵՂ ՋՕՃՐԱՊԵԱՆ

Հալէպ, 30 Օգոստոս 1961

Ահիապատիւ Գերապայծառ Տէր,

Հոգւոյ անխառն բերկրութեամբ եւ հպարտանքով կու գամ սրտով մասնակցելու բազմարդիւն Միաբանութեանդ յոբելինական ուրախութիւններուն, եւ գոհութեան աղօթք բարձրացնելու առ Աստուած որ իր նախախնամ անհուն սիրով հաճած է Հայ Կաթողիկէ Նուիրապետութեան այժերը նորոգել, Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութեան հաստատութեամբ, մէկ ու կէս դար առաջ. կրօնաւորական փառաւոր ընտանիք մը որուն սրբակենցաղ զաւակները, համեստութեամբ եւ հայկական անպղտուելի կորովով մեծասպէս աստաբեցին կաթողիկէ ճշմարտութիւնը Հայ Ազգին մէջ, խօսքի ամբակնդելու Հայ Ազգին մէջ, խօսքի գրչի եւ գաստիարակութեան առաքելութեամբ:

Այս պանծալի գործունէութեան մասնաւորապէս կը վկայէ երեւելի ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍՕՐԵԱՆ որ եօթանասունըհինգ տարիէ ի վեր, աշխարհասփիւռ հայ մտաւորականին պարծանքն է: Նոյնպէս փա՛ռք հաստատուն սուրբ անձնուէր այդ կրօնաւորներուն, որոնք Մեծն Մխիթարի վառած ջահը անմար եւ արծարծուն պահեցին, Հայ Ազգին մէջ, հարիւր յիսուն տարի:

Այդ կը պարտինք մասամբ Ձեր Արհիապատիւ Տէրութեան, որուն արժանապէս վիճակուեցաւ վարել ճակատագիրը բարձր ձեռնհասութեամբ վարել այդ երախտաւոր Միաբանութեան, երեսուն տարիէ ի վեր: Եւ ինչ որ ամէնուս հրճուանքը կ'աւելցնէ, այն է որ այդ երբեակ Ցոբելեանները կը զուգադիպին Ձեր եպիսկոպոսական օծման քառդիպին Ձեր եպիսկոպոսական օծման քառդիպին Ձեր եպիսկոպոսական օծման քառդ

Գամբրլիճ, 24 Օգոստոս 1961

Արհիապատիւ Գերապայծառ Տէր,

Ատենին սուգերը եմ այն նամակը, որով Վերապատուելի Հ. Վահան Վրդ. Իփլիկեան կը հաճէր ինձ հրաւիրել, ներկայ գտնուելու Ձեր Արհիապատիւ Տէրութեան, ու Ձեր բազմարդիւն Միաբանութեան յոբելինական տօնախմբութիւններուն: Հեռուէն սրտանց մասնակցեցայ Ձեր հանդիսութիւններուն, եւ պիտի մասնակցիմ մանաւանդ այն վերջին հանդիսութիւններուն, որոնք տեղի պիտի ունենան առաջիկայ Սեպտեմբեր 2ին եւ 3ին:

Ընդունեցէք, Արհ. Գերապայծառ Տէր, ջերմ շնորհաւորութիւններս ու մաղթանքներս: Այս օրերը մասնաւոր կերպով պիտի յիշեմ Ձեզ եւ Ձեր վաստակաւոր Միաբանութիւնը պատարագներուս եւ աղօթքներուս մէջ, խնդրելով Ամենաբարին Աստուծմէ որ պահէ Ձեր Արհ. Տէրութիւնը ողջ առողջ շատ տարիներու, շարունակելու համար այն պայծառ եւ արդիւնաւէտ գործունէութիւնը, որ ցոյց տուած էք Ձեր յիսնամեայ քահանայութեան եւ երեսնամեայ Աբբահայրութեան ընթացքին: Տայր Աստուած որ Ձեր Միաբանութիւնը աճի եւ աւելի եւս զարգանայ ի պայծառութիւն Ս. Եկեղեցւոյ եւ յօգուտ մեր սիրելի Ազգին:

Եղբայրական սիրոյ ողջոյնիս եւ յարգանօք, մնամ, Արհիապատիւ Տէրութեանդ

աղօթակից

† Յ· ՃԻՆԱՆԵԱՆ
ՎԻՃԱԿԱՒՈՐ ԳԱՄԲՐՇԻՒԻ

Վէնեաիկ, 8 Փետրուար 1961

Արհիապատիւ եւ Գերապայծառ Տէր

Մեծարգոյ Հ. Վահան Վ. Ինգլիզեանի շրջաբերականը մեզի բերաւ յոբելինական աւետիսը Ձերդ Գերապայծառ Տէրութեան յիսնամեայ Քահանայութեան, որ կը զուգադիպի առաջիկայ 12ին:

Գերապայծառ Տէր, կը փութամ Ձեզի ներկայացնել իմ եւ համօրէն Ուխտիս ամենաջերմ խնդակցութիւնն եւ սրտագին մաղթանքները Ձեր կեանքի այս մեծ եւ փառաւոր հանդրուանին, որ աստուածանուէր կեանքի մը յաղթանակները կը վերյիշէ եւ նուիրագործէ. ու ես եւ համօրէն մեր միաբանները հոգեպէս միացած Ձեզի հետ կը բարձրացնենք առ Աստուած մեր դոհարանական խնդավառ երգն ու աղօթքները Ձեզի չնորհած այնքան չնորհքներուն եւ պարգեւներուն եւ յաջողութիւններուն համար, խնդրելով որ ողորմած Յոբելեանին յաջորդեն երկայն եւ երջանիկ տարիներ նոր եւ միշտ արդիւնաւէտ գործունէութեան մը ի պարծանս Ուխտիդ, յօգուտ Ազգիս եւ ի պայծառութիւն Ս. Եկեղեցւոյ:

Կը փութամ յայտնելու Ձերդ Արհիապատիւ եւ Գերպ. Տէրութեան թէ մեծապէս սիրելի եւ ցանկալի պիտի ըլլայ մեզի Աստուծով անձամբ ներկայ գտնուելու ծրագրուած յոբելինական հոգեզ հանդէսներուն Ձեր մայրավանքին մէջ:

Յանձնելով զիս եւ համօրէն տաւուածապահ Ուխտս Ձեր օրհնութեան եւ աստուածահաճոյ աղօթքներուն, մնամ

Արհ. եւ Գերպ. Տէրութեանդ
Աղօթակից
† ՍՐԱՊԻՈՆ ՈՒԼՈՒՀՈՃԵԱՆ
ԱՐՔԵՊՍ. ԵՒ ԸՆԴՀ. ԱԲԲԱՅ
ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ֆիլատելֆիա, 22 Մարտ 1961

Ծոյժ Սիրելի Գերապայծառ Հայր,

Կը ցաւիմ որ Փետր. 12 1961 տեղէս բացակայելու համար կարելի չեղաւ պարտքս կատարել իր օրին սրտագին մաղթանքներս յղելու Ձեզի Ձեր յիսնամեայ Ծոբելեանին առթիւ. թէեւ ուշ քան ներկայ տարին լման Ձեր յոբելինական տարին է:

Մօտէն ծանօթ է Ձեզի իմ անկեղծ ղգացումներս Ձեզի հանդէպ. ի սրտէ աղօթող եմ որ բարեդութն Աստուած, երկար, շատ երկար տարիներ պարգեւէ Ձեզի նախ իր փառքին եւ ապա զարաւոր Միաբանութեանդ ծառայելու, մինչ յօդուտ հոգւոց, ինչպէս ցարդ ըրած էք հաւատարմօրէն եւ արդիւնաւորապէս:

Թող բարեդութն Աստուած, օրհնէ զՁեզ եւ չնորհէ ուժ եւ կարողութիւն անհեւելու Ձեր տարիքը եւ ինչպէս միշտ երիտասարդական եռանդով աշխատելու երկար տարիներ: ...Որդիական սիրով եւ յարգանքով եւս եւ խնդրանքով Աստուածաւանդ օրհնութիւնդ. ի համբոյր Ս. Աջիդ եմ միշտ Արհիապատուութեանդ Ի. Ծ.

ՍՏ. Թ. Ծ. Վ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

Հռոմ, 11 Փետրուար 1961

Արհիապատիւ Գերապայծառ Տէր,

Սրտի անպատում ուրախութեամբ կու գամ յայտնելու իմ անկեղծ եւ որդիական բարեմաղթութիւններս Ձեր քահանայական Ցիսնամեայ յոբելինանին առթիւ:

Աստուած, Որուն փառքին համար անխոնջ մշակ մը հանդիսացաք յիսուն երկար տարիներու ընթացքին, արդէն իսկ վարձատրած է Ձեզ այնքան բեղմնաւոր տարիներու պսակով: Մեզի կը մնայ չարունակել աղօթել, որպէս զի՝ Կաթողիկէ Ս. Եկեղեցւոյ մայրական հովանիին տակ, մեր նուիրապետականները հովանին տակ, մեր նուիրապետականները ու Ձեր Միաբանութեան վսեմ ծրագիրները ու գաղափարականը ուղիով, դեռ երկար տարիներ չարունակէք սփռել՝ հոգեկան եւ մշակութային բարիքներ մեր Ազգին բարգաւաճման համար:

Այս առթիւ, իմ անձնական մաղթանքներուս, կը միացնեմ նաեւ Լեւոնեան վարժարանիս վարչական մարմնոյն չնորհաւորութիւնները:

Ձեր Ս. Աջը համբուրելով ու Հայրական օրհնութիւնը հայցելով, մնամ՝

Արհիապատիւ Տէրութեանդ խոնարհ որդին

ՆԵՐՍԷՍ Վ. ՍԵԹԵԱՆ
ՄԵԾԱՒՈՐ
ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏ. ԼԵՒՈՆԵԱՆ ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Օգոստոս 21, 1961

Գերապայծառ Հայր սիրելի,

Նախանձելոյ ամէն անոնց, որոնք բարեբաղդութիւնը ունեցան անձամբ չնորհաւորելու զձեզ եւ Միաբանութիւնը՝ յանձին ձեզի՝ քառապատիկ ուրախ եւ նշանակալից առիթներով, որոնց մասին յայտարարութիւնները տեսայ ցիրուցան՝ հայ թերթերու մէջ, ծայրագեղօրէն զուսպ եւ համեստ ոճով: Զգարմացայ որովհետեւ մեծ գործի եւ մեծ անձնաւորութեանց ապացոյց եւ յայտարար է համեստութիւնը, նման արեւին որ իր փառագ լուսեղեան մէջ երբեք չի պարծենար եւ չաղմկէր:

Ես այն համոզման կը ծառայեմ, եւ այդ համոզումով ալ արտայայտուեր եմ, թէ Հայ Եկեղեցիէն յետոյ՝ եւ ոչ մէկ հաստատութիւն մեր պատմութեան մէջ աւելի մեծ ծառայութիւն մատուցած է մեր ազգին լուսաւորութեան, մշակոյթին, եւ իմացական յառաջդիմութեան քան Մխիթարեան Միաբանութիւնք վենետիկ եւ Վիեննա: Այդ կրթագային իրականութեան առջեւ կը խոնարհիմ ես երախտաւորը սրտով, եւ կը խորհիմ թէ ամէն մէկ պիտակիչ հայ նոյն զգացումներով համակուելու է միշտ, եւ դերազանցապէս սա օրերուն որոնք նշանակալից հանդրուաններ կը նշեն Վիեննական Միաբանութեան պատմութեան մէջ:

Նախ, ձեր արբայութեան երեսնամեայ տարեդարձը կը չնորհաւորեմ: Ձեր խոտարեդարձը կը չնորհաւորեմ: Ձեր խոտութեամբը, նուիրումովը, վարչապետութեամբը Միաբանութեան երկնային նուէր մը եղած էք: Կը մաղթեմ որ Աստուած Ձեր թանկագին առողջութիւնը պահպանէ եւ, Իր ողորմութիւնովը, դեռ շատ տարիներ Միաբանութեանդ Ձեր հայրական առաքինութիւնը վայելէ ձեր հայրական առաքինութիւնը:

Իսկ Միաբանութեան 150-ամեակը արդէն իր խօսուն փառաբանութիւնը ունի այդ պատմական իրողութեան մէջ: Իմ աղօթքս ան է որ Աստուած տայ աշխարհի խաղաղութիւնը, որպէս զի Մխիթարեան Միաբանութիւնը, որպէս զի Մխիթարեան Միաբանութեան եւ հաստատութեան մշանչենատրման եւ ոչ մէկ արգելք պատութիւն ունենայ:

Հանդէս Ամօրեան իր տեսակին մէջ՝ իրրեւ բանասիրական ուսմանց նուիրուած պարբերաթերթ՝ եզական է: Աստուած թեւանպսակ Հայր Ակինեաններու պէս երիտասարդ կազին Հայր Ակինեաններու պէս երիտասարդ կազին Հայր Ակինեաններու պէս երիտասարդ կազին

կական տօներու առթիւ: Սիրելի Գերապայծառ, կրնաք վստահ ըլլալ որ այդ օրերուն եռանդուն ազօթքներս պիտի բարձրացնեմ առ Յարուցեալն Յիսուս խնդրելով երկնային առատ շնորհքներ, որպէս զի Ձեր եւ Միաբանութեանդ առաքելական գործունէութիւնը ունենայ հարիւրապատիկ արդիւնաբերութիւն ի փառս Աստուծոյ, ի պայծառութիւն Ս· եկեղեցւոյ եւ յօգուտ Ազգիս· պարզեւելով Արհապատիւ Գերապայծառիդ կեանք երկար, առողջ եւ յաջող տարիներ:

Սիրելի Գերապայծառ, անչուշտ լսած պիտի ըլլաք որ ներկայիս կը գտնուիմ Փարիզ, Ս· Ղազէի ժողովրդապետութեան պաշտօնով: Լսած ըլլալով որ այս տարի Միաբանութեանդ մէջ պիտի կատարէք քանի մը յոբելեաններ, միտք ունիմ Փարիզէն առաջնորդելու խումբ մը ազգայիններ, ներկայ ըլլալու Սեպտեմբեր 2ի եւ 3ի հանդէսներուն որ պիտի կատարուին Վիեննա: Ծրագիրնիս է Օգոստոս 28ին գտնուիլ այդտեղ եւ չաբաթ մը մնալ, այցելելու համար նաեւ քաղաքը:

Սիրելի Գերապայծառ, Ձեզմէ խնդրանքս է, որ նշանակելիք Ձեր վարդապետներէն մին, որուն հետ հաղորդակցութեան մտնէի կարգադրելու համար բնակարանային եւ ուրիշ յարակից հարցեր, նախ քան Փարիզէն մեկնիլը: Շատ չնորհակալ պիտի ըլլայի եթէ անմիջապէս ինձ դրկուէր երկրորդական պանդոկի մը եւ կամ փանսիոնի մը օրական վճարմունքը, ամէն բան մէջը հաշուելով, որպէս զի կարենայի չուտ մը լրագիրներու մէջ յայտարարութիւն դնել, որովհետեւ արդէն քիչ մը ուշ մնացած ենք: ...

Հ· ՍԱՄՈՒԷԼ ԱՐԱՄԵԱՆ Մ· Մ·

Թեհրան, 31 Օգոստոս 1961

Արհիապատիւ Գերապայծառ Տէր

Հայ Մատենադարանութիւնը եւ ամբողջ Հայութիւնը, այսօր, ցնծութեամբ եւ երախտագէտ սրտով՝ ողջունում են Վիեննայի բազմարդիւն Միաբանութեան քառեակ Յոբելեանները:

Առաջին երկու Յոբելեանները՝ Ձեր յարգարժան Անձին են Հայում: 50 տարի Քահանայութիւն, որոնց 30 տարիները՝ նուիրուած սիրելի Միաբանութեան վեհավարութեան: Բեղմնաւոր եւ արդիւնաւոր տարիներ... ամբողջովին ընծայաբերուած վեհ ու վսեմ նպատակի:

Արհիապատիւ Գերապայծառ Տէր, թոյլ տուէք, մեր Թեհրանի Հայ Կաթողիկէ Համայնքի եւ մատենադարանս 1958 թուի ուխտաւորների անունով, խոնարհաբար ներկայացնեմ Ձեզի մեր սրտագին ու ջերմ շնորհաւորութիւնները ու խնդակցութիւնները: Թող Բարերարն Աստուած շնորհէ Ձեզի հարիւրաւոր ուժն ու կարողութիւնը չարունակելու համար այդ ծանր պաշտօնը: Պահէ Ձեզ միշտ այդպէս առոյգ եւ աշխուժ, առաջնորդելու համար, որպէս բարի հաւատացեալ, Միաբանութեան նաւը, ամէն ձեւի դժուարութիւններու խառնուածքի ալիքներէն մէջէն՝ դէպի լուսաւոր ապագայի հորիզոնները պայծառ:

Արդիւնաչատ Միաբանութեան Վիեննայում հաստատման 150 ամեակը եւ «Հանդէս Ամսօրեայ» ուսումնասիրելիի 75 ամեակը, այնպիսի բացառիկ երեւոյթներ են հայ իրականութեան մէջ, որ անպայման հայկական Մշակոյթի պատմութեան էջերում պիտի են ոսկի տառերով: Լինի Առաքելական, լինի պրակական տապարէջում, Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութիւնը ունի ամբարած երկար տարիների ընթացքում, ամէն գնահատանքի արժանի, արդիւնքներ եւ վաստակներ, որոնք անշուշտ կը փառաբանեն ըստ արժանւոյն Հայ Մամուլում: Թող Աստուած անսասան պահէ. Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութիւնը երկար դարեր, ի պայծառութիւն Ս· Եկեղեցւոյ եւ ի պարծանս Հայ Ազգի:

Որպէս զի կենդանի կերպով բերենք նաեւ մեր մատնակցութիւնը քառեակ Յոբելեանների հանդիսութիւններին, նշանակում ենք Պր· Յովհաննէս Փիւզեկեանին՝ մեր եկեղեցու պաշտպան եւ բարերար, որպէս ներկայացուցիչ Թեհրանի մեր Հայ կաթողիկէ ժողովրդապետութեան:

Հաճեցէք, Արհիապատիւ Գերապայծառ Տէր, կրկին ընդունիլ մեր ջերմ շնորհաւորութիւնները ու սրտագին բարեմաղթութիւնները, Ձեզի, բոլոր Գեր· միաբան վարդապետաց եւ ամբողջ բազմարդիւն Միաբանութեան:

Ի դիմաց Թեհրանի Հայ· Կաթողիկէ Համայնքի

Արմ· Գերպ· Տեառնդ· Խ· Ծ·

ՄԱՆՈՒԷԼ Վ· ԲՈՂՈՍԵԱՆ
ԺՈՂՈՎՐԴԱՊԵՏ ԹԵՀՐԱՆԻ ԿԱԹ· ՀԱՅՈՑ

Պէյրութ, 15 Օգոստոս 1961

Արհիապատիւ Գերապայծառ Տէր,

Ուրբաթ երեկոյ ժամը 6ին Ս· Էջմիածնի Մայր Տաճարի զանգակատունէն հնչեցուած զանգակներու ղօղանջները ազդարարեցին Ս· Էջմիածնի Մայր Տաճարի Ս· Աթոռի Ընտրական Ժողովի նիստի գումարումը, որ տեղի ունեցաւ Ս· Էջմիածնի Մայր Տաճարի Ս· Գրիգոր Լուսաւորչի Մատուռին մէջ:

Ընտրական Ժողովի նիստին ներկայ էին Ս· Էջմիածնի Մայր Տաճարի Ս· Աթոռի Ընտրական Ժողովի 111 անդամներ, որոնց մէջ 3 հոգի Ս· Էջմիածնի Մայր Տաճարի Ս· Աթոռի Ընտրական Ժողովի անդամներ էին, որոնք ներկայացուցած էին Ս· Էջմիածնի Մայր Տաճարի Ս· Աթոռի Ընտրական Ժողովի 108 անդամներու գրաւոր լիազօրագրերը:

Ս· Էջմիածնի Մայր Տաճարի Ս· Աթոռի Ընտրական Ժողովի նիստին նախագահեց Ս· Էջմիածնի Մայր Տաճարի Ս· Աթոռի Ընտրական Ժողովի Նախագահ Գերշ· Տ· Տ· Գարեգին Արքեպիսկոպոս Յովսէփեան:

Ս· Էջմիածնի Մայր Տաճարի Ս· Աթոռի Ընտրական Ժողովի նիստին ներկայ էին նաեւ Ս· Էջմիածնի Մայր Տաճարի Ս· Աթոռի Ընտրական Ժողովի Նախագահ Գերշ· Տ· Տ· Գարեգին Արքեպիսկոպոս Յովսէփեան, Ս· Էջմիածնի Մայր Տաճարի Ս· Աթոռի Ընտրական Ժողովի Փոխ-Նախագահ Գերշ· Տ· Տ· Գարեգին Արքեպիսկոպոս Սարգսեան, Ս· Էջմիածնի Մայր Տաճարի Ս· Աթոռի Ընտրական Ժողովի Քարտուղար Գերշ· Տ· Տ· Գարեգին Արքեպիսկոպոս Գալուստեան, Ս· Էջմիածնի Մայր Տաճարի Ս· Աթոռի Ընտրական Ժողովի Անդամ

քերն ու դէպքերը: Կը մաղթենք երէն աւելի փառապանծ հարիւրամեակները, եւ իր ժրաջան մշակներուն ուժ ու կորով:

Ի վերջոյ, մեր ապօթքի երփներանգ փնջիկը Տիրամօր Անարատ Ձեռքերով կը մատուցանենք Բարձրելոյն, հրաւիրելու համար երկնային օրհնութիւններու եւ չնորհքներու առատահոս անձրեւ մը արդիւնաչատ Միաբանութեանդ վրայ, որոնց չափքին ընդարձակ կոչումներու հայ մը, որպէս պի Վերածնունդի լուսաւոր Հանճարը իր որդիներուն մէջնորով չարունակէ ըլլալ Մխիթարը անմար Հայ ազգին. եւ ինչպէս Մեծ եղաւ առատաձեռնով եւ գաղափարականով, Մեծ ըլլայ նաեւ փառքով, գասուելով Սրբոց փառքերին մէջ:

Ակսպիսի ջերմ մաղթանքներով կը մատչիմ ի համբոյր օծեալ Ս. Աջդդ, հայցելով Նորին աստուածաւանդ օրհնութիւնը:

Ք· ԷԼԻԶ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Ընդհր· Մեծաւորուհի
ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՔԵՐՑ ԱՆԱՐԱՏ ՅՂՈՒԹԵԱՆ

Ն· Ե· Օգոստոս 30, 1961

Հայր Սուրբ,

Հաճոյքով ընդունած ենք Պատ· Միաբանութեանդ 21 Օգոստոս, 1961 թուակիր հրաւիրագիրը՝ ներկայ ըլլալու Սեպտ· 3–10 կատարուելիք Քառեակ Յոբելեաններուն՝ Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութեան:

Զափազանց զգածուած ենք մեզի ուղղուած սիրալիր հրաւէրէն, զոր կը վերագրենք հանդէպ Հ· Բ· Ը· Միւթեան Պատ· Միաբանութեանդ ստծած գնահատանքին ու համակրանքին:

Ուստի հաճեցէք ընդունիլ եւ հաղորդել մեր խորին չնորհակալութիւնները Պատ· Միաբանութեանդ եւ Յոբելենական Յանձնախումբին կողմէ մեզի ընծայուած այդ բացառիկ պատիւին համար: Կը յաւելինք որ հեռաւորութիւնն ու յատարա ամառնային վայրկեան չբլանին, մեր գործերուն պահանջը պիտի զրկեն մեզ քառեակ Յոբելեաններու փառաչուք հանդիսութեանդ անձամբ ներկայ ըլլալու բացառիկ հաճոյքէն:

Սակայն կը հաւատացնենք Զեզ թէ սաբքուելիք քառեակ Յոբելեաններու հոգեպարար ոգնախմբութեանդ պիտի մասնակցինք հոգեւին, բաժնելով Պատ· Միաբանութեանդ իրաւ հպարտանքը՝ թէ ան ծառայած է 150 երկար տարիներ՝ անխան նուիրումով ու կտրուով, պանծացնելու Հայոն հաւատքն ու գարաւոր Մշակոյթը Եւրոպայի սրտին վրայ, նաեւ ճանչցնելու ու սիրցնելու Հայ անունը օտարներուն: Ո՞վ կրնայ ուրանալ Մխիթարեան Հայրերու կատարած դաստիարակչական ու ազգապահպանական վսեմ գործերուն յաւաչ բերած արդիւնքները:

Մխիթարեան Միաբանութեան Վիեննա հաստատուելուն 150երորդ տարեդարձը՝ կը լեցնէ բոլոր Հայերու սրտերը գնահատանքի ու երախտապարտութեան անկեղծ զգացումներով՝ հանդէպ Պատուարժան Ուխտիդ, որուն կը վիճակի ոգնել Ոսկի Յոբելեանը Միաբանութեան Ընդհանուր Աբբահօր Գերապայծառ Հ· Մեսրոպ Աբգեպիսկոպոս Հապոպեանի Քահանայութեան եւ Հանդէս Ամսօրեայ եղական Ուսումնասիրութիւնին 75րդ տարեշրջանը:

Այս վերջին զոյգ Յոբելեանները քաղցրահամ պատուղներն են Վիեննայի Մխիթարեան Ուխտի՝ գարաւոր եւ սակայն յաւէտ կենսունակ՝ ծառին:

Մեր սրտագին չնորհաւորութեանդ կը կցենք արեւշատութեան ու բարօրութեան մեր բարեմաղթութիւնները Գերապայծառ Հ· Մեսրոպ Աբգեպիսկոպոս Հապոպեանին՝ Ուխտիդ հաւատարիմ ու անխոնջ Աբբահօր:

Նաեւ կը հայցենք Ամենակալէն բարգաւաճ պահել Մխիթարեան բազմադարեան ու բազմավաստակ Ուխտը՝ վասն Հայ Քրիստոնէութեան տարածման եւ Հայ Ժողովուրդի լուսաւորութեան:

Կրկին մատուցանելով մեր չնորհաւորութիւնները, Մնամք խորին յարգանքներով,

Ա· ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
ՆԱՒԱՊԱԶ

Միլբրա, 14 Փետրուար 1961

Արժեպատիւ Ընդհ· Աբբայ,

Կարճ ճամբորդութենէ վերադարձիս՝ սեղանիս վրայ հաճոյքով կը գտնեմ Հանդէս Ամսօրեայ պատուական Հերս ուսումնասիրութեան ՀԴ· տարուան 10–12 թիւերը, ուր ծանուցած կը կարդամ այս տարի կազմակերպուելիք բարեբասիկ յոբելեաններու տօնախմբութիւնները: Անոնցմէ երկուքը նուիրուած են Զերդ Սրբազնութեան Քահանայութեան Ձեխանաեակին եւ Աբբայութեան 30ամեակին: Սկսնե ճիգ պիտի թափեմ անձամբ ներկայ գտնուելու, եթէ անսպասելի արգելքներ չծագին...:

Որդիական Աջահամբոյրով եւ խոր յարգանքով

ՀԱՅԿ Ա· ԱՐԱՄԵԱՆ

Մարսէյլ, 6 Սեպտ· 1961

Գերապայծառ Տէր

Մխիթարեան Միաբանութեան ուսումնական գործ վառարաններէն վիեննայի Ուխտիդ՝ վերջին դարերու ընթացքին Հայ Մշակոյթին մատուցած բազմարեղուն մեծագին ծառայութիւնը՝ պատմական արշալոյսի ոսկեղէն թուականը կը կազմէ, խորարմատ տարածուած հայկական կեանքի իմացական մատենագրական գործին եւ գործիչներուն նուիրուած Քառեակ Յոբելեաններուն հանդիսաւոր Քահանայութեան առիթով՝ համեցէք ընդունիլ սրտագին խնդակցութիւններս:

ԵՆՈՎՔ ԱՐՄԷՆ

Պլովդիւ, 29 Օգոստոս 1961

Գերապայծառ Տէր,

Ուխտիդ բարեչքեան Ընդհանուր Աբբահօր Գերապայծառ Հ· Մեսրոպ Աբգեպ· Հապոպեանի Քահանայութեան Ոսկի Յոբելեանի եւ Աբբայութեան երեսնամեակի, ու նաեւ, Միաբանութեանդ վիեննա հաստատուելուն 150երորդ տարեդարձի եւ «Հանդէս Ամսօրեայ» Ուսումնասիրութեան 75երորդ տարեշրջանի քառեակ բարեբասիկ առիթներով իմ ջերմագին չնորհաւորութիւններս կը ներկայացնեմ Զերդ Ամենապատուութեան, առ այս երկիւղած զգացումներով խառնելով իմ ալ ճայնս մեծարանքի այն հանդիսաւոր ցոյցին, որ կ'ընծայուի այնքան արժանաւոր կերպով այս պահուս առ Զեզ եւ առ երախտաշատ յոբելեանները ապրանուէր Ուխտիդ:

Կը մաղթեմ Զեզ, Գերապայծառ Տէր, արեւշատութիւն եւ տակաւին երկար տարիներու բարւոք Հովուապետութիւն: Թող ապրի՛ եւ ուռճանայ Մեծն Մխիթար իր տաղանդաւոր Տունը, ի փառս եւ ի յաւերժացումն Հայ Մշակոյթին: Խորին յարգանքներով՝

ՆԵՐՍԷՍ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Հռոմ, 4 Սեպտ· 61

Սիրելի Գերապայծառ,

Ներկայս կ'ուզեմ, որովհետեւ զբաղախառաբար պիտի չկարենամ անձնապէս յայտնել, իմ խորին եւ սրտագին մաղթանքներս Զեր եւ վանքին հաստատութեան յոբելեաններու առիթով արտայայտել: Ես որ Մխիթարեան վարժարանի աշակերտ եղած եմ ուրիշներէն աւելի կը զգամ այս տօնին մեծութիւնը: Ան իմ մէջս կ'արթնցնէ հին եւ երջանիկ երիտասարդութեան օրերը: Կ'ուզեմ նորէն եւ կրօնաւորը գործունէութիւնը: Խորին յարգանքներով՝

Վ· ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

Թեհրան, 1961, Մարտ 21

...Հանդէս Ամսօրեայ վերջին թիւ 10–12 մէջ գետեղուած «Քառապատիկ Յոբելեաններ Մխիթարեան Միաբանութեան» թերթիկից, չընդատ բաւական ուշացած, սակայն մեծ հաճոյքով եւ ուրախութեամբ տեղեկացայ Զեր Քահանայական Ս· Օծման Ճիանամեակի մասին, որի թուականը Փետ· 12 թիւն էր:

...Ուստի այս զգութեամբ գալիս եմ բարեկամական զգացումներով չնորհաւորելու Զեր Քահանայութեան Ճիանամեայ Յոբելեանը եւ ամբողջ սրտով մաղթելու Զեզ երկար տարիների առողջ կեանք, եռանդ ու կորով, որպէս զի մեր ի վիճակի լինէք գետ երկար տարիներ կատարել յաջողութեամբ վարելու Միխիթարեան անզուգական

ու աղօթուստ Միաբանութեան Աբբահօր գժուարին եւ սրբազան պաշտօնը: Մեր ժողովուրդը հպարտ է, ունենալով Ձեզ նման ամենագէտ եւ վաստակաւոր հոգեւոր մի անձնաւորութիւնը, որը նուիրուանքով ծառայում է հայ ազգի մշակոյթին եւ ազգապահպանման: Ընդունեցէք, Սիրելի Աբբահայր, լաւագոյն մաղթանքներս եւ յարգալիր ողջոյններս Ձեր Ցիսնամեակի առթիւ: Անկեղծ եւ ջերմ զգացումներով

ԴԵԻ

Բերլին–Դալէմ, 2 Փետր· 61

Գերապայծառ Հայր,

...Գերապայծառ Հ· Մեսրոպ Աբգեպ· Հայոզեանի քահանայութեան յիսնամեակի առթիւ բարձրաձայն աղօթում եմ Ամենակալ Տիրոջ Տաճարի առաջ եւ խնդրում Նրա հմայ երկայն կեանք եւ լիուլի առողջութիւն, որ Նա իր բարձրագոյն պաշտօնին մէջ, ինչպէս մինչեւ հիմայ, իր մարդասէր եւ հայ կուլտուրական գործունէութիւնը դեռ շատ տարիներ ի փառս մեր հայ ազգին առաջ տանի եւ ինայ լուսատու փարոս հայ կեանքի ներսպայում: Թող շատ փառաշուք եւ նպաստաւոր լինին Նրա Յոբելինական տօնախմբութիւնները Սեպտեմբեր 2ին եւ 3ին, որ անկասկած բոլոր Եւրոպայի Հայութիւնը իւր մասնակցութեամբ արժանի յարգանքը եւ սէրը դէպի Հապոպեան Արքեպիսկոպոսը պիտի յուցադրէ:

Կեցցէ Մխիթարեան Ուխտը եւ Նրա փառաւոր Առաջնորդ Աբգեպիսկոպոս Հապոպեան, դոչում է հայ ազգի որդիներից մէկը:

ՀԱՅԿ ԵԱՂՃԵԱՆ

Պէյրութ, 4 Սեպ· 1961

Արհիպապաիւ Գերապայծառ Հայր,

Կեանքիս քանի մը դժբախտ օրերը կ'ապրիմ այս պահուս: Մեր սիրելի Միաբանութեան այս Յոբելեաններէն ակամայ բացակայութիւնս կը կապմէն կեանքիս այս զժբախտ օրերը: Հոգիովս ակայն ներկայ եմ ես հիմայ Վիեննա:

Տիկինս ու ես կը չնորհաւորենք սրտանց եւ խորին յարգանքով Ձեր զոյգ Յոբելեանները, ինչպէս նաեւ մեր սիրելի Միաբանութեան 150 ամեակը ու Հանդէս Ամսօրեայի 75 ամեակը:

Կը մաղթենք որ ապրիք առողջ եւ երկար տարիներ ծառայելու համար մեր Միաբանութեան, եւ եկեղեցւոյ եւ Ազգին, ինչպէս կը ծառայէք մինչեւ այսօր...: Մեր միաբանութիւնը ըլլայ միշտ կենսունակ եւ ապրի ցկատարած աշխարհի: «Հանդէս»ը ինչպէս 75 տարի՝ անընդհատ թող միշտ երկար տարիներ իր լոյսը սփռէ հայ բանասիրութեան վրայ:

Կրկին ու կրկին եւ ի բոլոր սրտէ չնորհաւորելով զՁեզ այս երջանիկ պահերուն կը խնդրենք Ձեր հայրական օրհնութիւնը մեր Կապրաչեան գերդաստանին վրայ...:

ՄԿՐՏԻՉ ԿԱՊՐԱՇ

Ժընեւ, 3 Սեպտեմբեր 1961

Գերապայծառ Հայր,

Յոբելինական հանդէսներու Ձեր հրաւիրագիրը ստացեր եմ խորին չնորհակալութեամբ:

Դժբախտաբար պիտի չկարենամ ներկայ ըլլալ Ձեր այդ հանդիսութեանց, Ժընեւէն բացակայելս անկարելի ըլլալով:

Որով ներկայ առիթս կը յանձնեմ իմ սրտագին չնորհաւորութիւններս Ձեզի ներկայացնելու պաշտօնը այս ուրախաւետ չորս յոբելեաններուն առթիւ եւ ի բոլոր սրտէ Ձեզի կը մաղթեմ երկար եւ առողջ տարիներ յօդուտ եւ ի պայծառութիւն մեր սիրելի Միաբանութեան, որուն Տէրը պարգեւէ զայր ու զարեր: Մաղթեմ նաեւ որ «ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍՕՐԵԱ»ն ոտնէ իր բազմաթիւ 75ամեայ յաջորդ յոբելեանները լայնօրէն բերելով իր ազակցութիւնը հայ բանասիրութեան:

Խնդրելով, Գերապայծառ Հայր, Ձեր հայրական օրհնութիւնը...

ՅԱԿՈԲ ԿԱՊՐԱՇ

Դամասկոս, 25 Օգոստոս 61

Արհիպապաիւ Տէր

Կը յուսամ քաջառողջ հանդիսա ... մեծ եռուզերի մէջ էք: Քանի մը օրէն մեծաշուք հանդիսութիւններով պիտի տօնէք քառեակ յոբելեաններ պեղածիագ Վիեննայի մէջ: Wien, Wien, du allein Stadt meiner Traüme: Այո Վիեննան համայած է բոլորը, թէ բանաստեղծը, թէ գրապէտը, թէ արուեստագէտը եւ թէ հայագէտը: Հոն մայրաքաղքին կեդրոնին մօտ, փոքրիկ, մանրակրկիտ Հայաստանի

մը գիմանկարը կ'արտացոլայ, ինչպէս լուսաշող աստղ մը, խաղալ երկնակամարին վրայ: Հոն մէկ ու կէս դարէ ի վեր, խնկելի վիշտակներով, Աստուծոյ եւ ազգին նուիրեալներու պատուոյ սիւնաշար մը անգուգական ու պատկառելի աքնած, աշխատած ու փրկած է հայ գիրն ու գրականութիւնը, կերտելով երկրորդ հայ ոսկեդարը: Նախախնամութեան մէկ բացառիկ չնորհքը եղած է, որ հայ պատմութեան ամենամութ օրերուն, երբ ազգը փիզիքապէս արիւնաքամ, ոգեպէս վանդուած եւ հատած անգունդին եզերքը, ծագած է Մխիթարի լուսաշող աստղը հայ իրականութեան երկնակամարին վրայ: Եթէ չունենայինք այդ հաստատութիւնը, իր նուիրեալներով, ազգովին մեծագոյն բարիքէ մը զրկուած պիտի ըլլայինք, եւ մեր պատմութեան լուսապայծառ մէկ էջը բաց պիտի մնար:

Իմ համարումներս եւ զգացումներս Մխիթարեաններու հանդէպ ծանօթ է արդէն Ձեր Արհիպապաութեան, մեծապէս կը ցանկայի ներկայ ըլլալ այդ հոգեպարար պարապմունքներուն եւ հանդիսութիւններու անձամբ, Ձեր Արհիպապաութեան յայտնել իմ բարեմաղթութիւններս ու չնորհաւորութիւններս, սակայն պանդոկ պատճառներ արգելք եղան որ գրկուիմ, եւ հինգ տարի առաջ, նոյն օրերուն, հոն անցուցած օրերու քաղցր յիշատակները կրկին վերայիշեմ:

Թող այս տողերը հանդիսանան, իմ կողմէ, նոյնպէս մեր բոլոր ընտանիքին կողմանէ, սրտագին եւ ջերմ չնորհաւորութեանց եւ բարեմաղթութեանց թարգմանը: Աստուած իր հովանիին ներքեւ առնէ այս թանկագին հաստատութիւնը իր մեծարժէք եւ արժանաւոր կրօնաւորները, եւ Ձեզի պարգեւէ կարգպութիւն, առողջութիւն եւ արեւշատութիւն...

Յ· ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Աթէնք, 23 Փետրուար 1961

Գերապայծառ Տէր եւ Սիրելի Աբբահայր,

Ի սրտէ ներողութիւն կը խնդրենք փետր· 12ին Հահանայական 50ամեայ յոբելեանին համար: Պատճառը մեր ուշ լսելն էր: Որքան ուշ, այնքան անուշ սրտէ կը գրենք այս տողերը:

Այդպիսի մեծ տօնի առթիւ ցնծութեան եւ անահման ուրախութեան կարո՞ղ է որդիական սիրտ մը լսել: Հայրական անուշ տօնը, որդիական սիրոյ տօն է: Ինչպիսի զգացումներ յարգանքի, երախտապիտութեան, որդիական սիրոյ կ'արթննան մեր սրտին մէջ: ...Համբերութեամբ կ'ազօթենք Ս· Տապաստարանին, խնդրելով բարի Ցիսուսէն նակի ոտքերուն, խնդրելով բարի Ցիսուսէն նակի ոտքերուն, ուժ ու կարողութիւն, երկար առողջութիւն, մինչեւ խոր ծերութիւն: Կը մաղթենք մինչեւ խոր ծերութիւն: Կը մաղթենք եւ կը խնդրենք տակաւին արժանի ըլլենք եւ կը խնդրենք տակաւին արժանի ըլլենք եւ կը խնդրենք տակաւին արժանի ըլլ

Այս բոլոր տարեդարձներուն առթիւ, թոյլ տուէք երկար կեանք մաղթել վաստակաւոր եւ անխոնջ Աբբահօրդ եւ յարատեւ ու բարգաւաճ նոր գործակիցներ Միաբանութեանդ: Համակրական ղդացումներով

ՄԿՐՏԻՉ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

Իսթանպուլ, 8 Սեպտեմբեր 1961

Արհի· Գերապայծառ

Հայ ժողովուրդը իր գործաւոր կեանքի ընթացքին զրեթէ միշտ ունեցած է մեծ կամ փոքր վանք մը, որ եղած է իր ուխտատեղին, սրբավայրը կամ մաւտորական օրրանը:

Վիեննական Մխիթարեան վանքը ահա անոնցմէ մին է, ուր կը թեւածեն մաքի ու սրտի այն ազնիւ տրամադրութիւնները, որոնք թափ կ'առնեն կրթանուէր ճգտումներու եւ լուռ աշխատութեան մը նուիրումին մէջ:

Վիեննական Մխիթարեան վանքը ահա անոնցմէ մին է, որ Եւրոպայի կեդրոններէն մէկուն վրայ խարսխած՝ իր լուսարձակը ուղղած է Հայուն տալու համար անոր կենսանիւթը կրթականին եւ հոգեւորականին:

Մենք Մխիթարեան Սաներս, հիմնուելով մեր իսկ ապաւորութիւններուն վրայ, կրնանք ըսել թէ Վիեննական Մխիթարեան վանքը այն հպատակիւտ հաստատութիւններն մին է, որ կրցած է իրեն սերտօրէն կապել իր սաները համակրութեան, դուրդուրանքի եւ սիրոյ վառ ղդացումներով:

Մխիթարեան Սանուց Միութիւնը, Մեծն Մխիթարի խնկուած յիշատակին ներքեւ 150 տարիներու առիթով փորձառութեամբ բարգաւաճած իր պատուական հաստատութեան՝ Վիեննական Մխիթարեան վանքին կը մաղթէ նոր հանգրուաններ ու Յաղթական, որպէս զի միշտ կարենայ հերկել Հայուն բանաւոր անդաստանները:

Մատչելով ի համբոյր Արհիապատուութեան Մխիթարեան Սանուց Միութիւն ի պատիւ

Ատենապետ Ատենադպիր
ԱՐԱՅ ԿԱՐՄԻՐԵԱՆ ԳՐԻԳՈՐ ՍԵՐԹԵԼԵԱՆ

Հելիոպոլիս, 9· փետ· 961

Շատ սիրելի Յաղթական Հայր,

Երբ այս օրերուս Ձեր քահանայական ձեռնադրութեան Յիսնամեայ Յոբելեանը այնքան մեծ հանդիսաւորութեամբ կը տօնուի Վիեննայի մէջ, թոյլ տուէք որ հոգ չէ հեռուներէն, բուրգերու աշխարհէն ես ուրախութեան եւ խնդակցութեան իմ համեստ, բայց սրբազան անկեղծ եւ սրտաբուխ մասնակցութիւնս բերեմ այս ցնծալի պատեհութեամբ:

Բոլոր սրտով կը շնորհաւորեմ Ձեզ եւ կը մաղթեմ որ, ինչպէս կը զարմրդ անվհատ քալեցիք Հաւատքի եւ Հայրենասիրութեան ղդուղ, բայց իրարմէ անբաժան ճամբէն, այնպէս ալ այսուհետեւ նոյն կորովով եւ հաստատամտութեամբ չարունակէք Ձեր նուիրական գործը յաւէտ վառ պահելով Հայ Մշակոյթի այս դմայլելի վառարանը: Այն օճախը, որուն առաջին կայծը վառեց Ձեր եւ համայն Հայութեան պաշտելի Վարպետ Մեծն Մխիթար եւ այսպիսով Եւրոպայի սրտին վրայ կանգնեց Լոյսի անչէջ կենդրոն մը, որ զարեր չարունակ հանդիսացաւ փարոս մը աշխարհի չորս կողմերը ցրուած Հայութեան աչքին:

Կ'աղօթեմ որ Բարձրեալն Աստուած չնորհէ Ձեզի առողջութիւն, երկար կեանք եւ անապատ կորով ի կատար ածելու համար Նախախնամութեան կողմէ Ձեզի վստահուած այս նուիրական առաքելութիւնը:

Անպակաս մը եւս չնորհաւորելով···:

Ա.Ի· ՍԱՐՈՒԽԱՆ

Թորոնթօ, 2 Սեպ· 961

Շատ սիրելի Գերապայծառ,

Երկոտղիս տեղ եմ անձամբ հոգ ըլլալի Աչդ համբուրելու եւ բաժնելու Ձեր ուրախութիւնը մօտեցող ծննական օրերուն առթիւ: Կը ցաւիմ որ կարելի չեղաւ, բայց հեռուներ կը հրճուիմ ու սրտագինս կը չնորհաւորեմ կրկնակ յոբելեաններդ, կը մաղթեմ այժ եւ առողջութիւն Ձեզ եւ համայն Միաբանութեան, որ վառ ու երկար պահուի հայ մշակոյթի եւ լոյսի մեր կանթեղը: ···Սիրալիր ողջոյն բոլոր Միաբանութեան. որդիական սիրով

ԵՐՈՒԱՆԴ ՍԵԼԵԱՆ

Վիեննա, 9 Սեպտ· 1961

Սիրելի Աբբահայր,

Ձեր քահանայութեան յիսնամեակին եւ աբբահայրութեան երեսնամեակին հանդիսութեանց առիթով, ժամբախտաբար, պատեհութիւնը չունեցանք անձամբ գալու եւ ներկայացնելու մեր սրտագին չնորհաւորութիւնները եւ բարեմաղթութիւնները: Պատճառը այն էր որ մեր եղբայրները քաղաքս չէին գտնուեր:

Վարդեան եղբայրներս, այսու կու գանք ձեղի մատուցանելու մեր չնոյ հաւորութիւնները ու խնդակցութիւնները: Կը մաղթենք որ Տէրը աւելի երկար եւ բեղուն կեանք մը պարգեւէ ձեղի, եւ ձեր օրով Մխիթարեան Միաբանութիւնը ունենայ նորանոր յաջողութիւններ:

ԱԶԱՏ ՎԱՐԴԵԱՆ

Պուէնոս – Այրէս, 27 Օգ· 961

Պատուարժան Յոբ. Յանձնախումբ,

Սրտի անհուն բերկրանքով կը չնորհաւորեմ Քառեակ Յոբելեաններուդ փառաւոր տարեդարձները:

Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութեան Եօթներորդը ներկայ Աբբահօր Գերպ· Հ· Մեսրոպ Աբգեպ· Հապոզեանի Քահանայութեան յիսնամեայ ոսկի եւ Աբբայութեան երեսնամեայ զդուղ Յոբելեանները, որոնց փառատօնն է այսօր, Օրը՝ «Ուրախ լեր Սիրուբ եկեղեցի», չարականին երգեցողութեան:

Մխիթարեան Միաբանութեան ներկայ բարձր եւ փայլուն վիճակը արդիւնքն է նոքին Ամենապատուութեան Մեծ Յոբելեար Աբբահօր բարձր կարողութիւններուն, փորձառու առաջնորդի եւ երեսուն տարուան իր լմաստուն կառավարութեան միացուցած իր կորովի աշխատանքին:

Ներկայիս Մխիթարեան Միաբանութիւնը կը գործէ իր տարածուն մասնաճիւղերով քանի մը քաղաքներու մէջ ունեցած նախկին եւ նորակառոյց դպրոցներով, ուր Մխիթարեան պիտանական եւ հմուտ վարդապետներու տեսչութեան տակ աւելի քան 1500 աշակերտներ Հայերէն դասախարակութիւն եւ ուսում կը առանան:

Սփիւռքի մէջ Ազգապահպանման մեծ ձեռնարկ մը, որպիսին՝ այդ առաջիններէն կարելի է սեպել:

Այս սեղմ տողերու մէջ դժուար է պատկերացնել այն հսկայ գործը, որ ներկայիս Մեծն Աբբահօր հովանիին տակ, իր լմաստուն ցուցմունքներով կը կատարուի Ազգային պարծանք Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանի, Հայ մշակոյթի անչէջ օճախի եւ Մասնաճիւղերուն մէջ:

Պատի՛ւ Մեծ Յոբելեար Գերպ· Հ· Մեսրոպ Աբգեպ· Հապոզեանին՝ կատարեալ առողջութեամբ հասնելու իր Աբբահայրութեան ոսկի Յոբելեանին:

Մխիթարեան Հաստատութեան Վիեննա հաստատուելուն 150 տարեդարձի ուրախալի այս տօնախմբութեան օրը, Սրբատօնն է, նաեւ ոգեկոչում յիշատակներու լուսաւոր, չատ լուսաւոր դէմքերու, երանաչնորհ Աբբահայրերու, մեծանուն վարդապետ Հայրերու, որոնք ապրեցան ու գործեցին այդ ժամանակաշրջանին մէջ: Անոնք՝ Այտընեաններ, Գաթըրճեաններ, Տաշեաններ, Գալէմքեարեաններ եւ Մկնէվիչեաններ ու իրենց հաստատակից ընկերներ, որք ստեղծեցին Վիեննայի Մխիթարեան Միաբանութեան մշակոյթի վերածնուած ոսկեդարու չրջան մը: Օրհնեալ ըլլայ անոնց յիշատակը: Անոնց գործը լիապէս չարունակող արժանաւոր յաջորդներուն··· կը մաղթեմ նորանոր յոբելեանական հանդէսներու ներկայ ըլլալու պատեհութիւն եւ կորով:

Աակէ երեք քառորդ դար առաջ 1887ին Հայ տեսած Համօրեայն Ամաօրեայն Յայտարարոյս տեսած Հանդէս հետեւեալ տողերը· «Յաբրութեան մէջ կան հետեւեալ տողերը. «Յաբրութեան մէջ կան հետեւեալ տողերը· «Յաբրութեան մէջ կան հետեւեալ տողերը· «Յաբրութեան մէջ կան հետեւեալ տողերը·

ամէնայորելեանին առթիւ եւ աղօթներս Ձեր Թանկագին կենաց։...

ՄԱՐԻ Ռ· ՏԷՐՏԷՐԵԱՆ

ՊԷյրութ, 29 Օգ· 961

Արհիապատիւ եւ չատ սիրելի Յոբելեար

Քառեակ Յոբելինական հանդիսութիւններու հրաւէրագիրը ես եւս ստացայ։ Պիտի փափաքէի անձամբ ներկայ գտնուիլ Ձեր ոսկեայ յորելեանին եւ միւս հանդիսներուն սիրով եւ խորին յարգանքով ողջունելու հայ մշակոյթի երախտաւոր Ձեր Ուխտի ցուցաբերած Թանկագին ծառայութիւնը։

Սիրելի Գերապայծառ, յիսուն տարի անընդհատ ոչինչ խնայեցիք անազարտ ու կանգուն պահելու Ալիշաններու, Այտընեաններու, Տաշեաններու եւ նմաններու ձգած գործերը եւ ժառանգութիւնը։

Մօտէն ականատես եղայ — պատերազմի ահաւոր օրերուն — Ձեր անվհատ ու անխոնջ աշխատանքին ու պայքարին՝ պահելու այդ Թանկագին հաստատութիւնը։

Ձերմագին մաղթանքս է, որ դեռ երկար տարիներ պահէք Ձեր առողջութիւնը, անվըհատ չարունակելու Ձեր գլխաւորած եւ Հայութեան Թանկագին այդ արդիւնաչատ Ուխտը։

Խորին յարգանքներով

ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

—Ֆիւրթ, 9· 9· 61

Գերապայծառ Աբբահայր,

Շատ կը ցաւիմ որ աշխատութեանց պատճառաւ չկարենամ ներկայ ըլլալ Ձեր եւ վանատանդ միացեալ յոբելինական հանդիսութեանց։

Վիեննական Մխիթարեան Միաբանութիւնը, մանաւանդ ձեր արժէքաւոր գլխաւորութեամբ եւ հայրական առաջնորդութեամբ լաւագոյնս ծառայած է միշտ հայ մշակոյթի, հայ գրականութեան եւ պատմութեան եւ կատարելապէս իրաւունք չհամ անոր արդար երախտագիտութեան։

Մաղթելով այս երջանիկ առիթով որ միշտ գլուխը ձիաք այս նուիրական Ուխտին, կը խնդրեմ որ հաճիք ընդունիլ մեր սրտագին շնորհաւորութիւններուն հետ իմ եւ կնոջս ամենախորին երախտագիտական զգացումներուն անկեղծ հաւատիքը։

ՀԱՅՑ ՔԻՒՐՔՃԵԱՆ

Իսթանպուլ, 7 Սպտեմբեր 1961

Նկատելով որ զրկուած ենք ներկայ գտնուելու այն փառաչուք հանդիսութիւններէն, որոնք տեղի կ'ունենան Ձեր Արհիապատուութեան քահանայութեան յիսնամեայ Յոբելեանին առթիւ, թոյլ տուէք որ մեր հիացումի անկեղծ զգացումները մատուցանենք երկտողով մը։

Այս հեռաւոր վայրին մէջ կը հետեւինք Ձեր օրինակելի գործունէութեան որուն արձնաբերութենէն բաժին մըն ալ մենք կը ստանանք որպէս ուսուցիչներ Իսթանպուլի Մխիթարեան վարժարանի։ Հիացումով կը դիտակցինք որ Ձեր կէս դարու գործօն կեանքը եղած է կեանքը սրբակրօն եկեղեցականի մը, խստաբիւր վանականի մը եւ հայրապետով Աբբահօր մը։

Այժմ Յոբելեար Տէր, յիսուն տարիներու անդադար վերելքէ մը վերջ, հասած արդէն բարձունքին, դիտեցէք արդար հրճուանքով ակնապարար այն համայնապատկերը, զոր կը կազմեն Ձեր չունչով ոռոճացած Մխիթարեանները։

Կը մաղթենք որ ունենաք տակաւին երկար ու առողջ կեանք, որպէս զի կարենաք առաջնորդել Մխիթարեան վանքը իր սրբազան յարգոյցին եւ մենք հնարաւորութիւնը ունենանք Ձեր իմաստութեան եւ առաքինութեանց օրինակովը ներշնչուելու։

Խորին յարգանքով եւ մեծապանքով մատչելով ի համբոյր Նորին Արհիապատուութեան

Յանուն Ուսուցչական կազմի Վիեննական Մխիթարեան վարժարանի Իսթանպուլ

ՕՆՆԻԿ ՖԸՋՃԵԱՆ

Բերլին, 3· 9· 1961

Արհիապատիւ Աբբահայր

Հաճեցէք ընդունիլ, խնդրե՛նք, մեր սրբատպին շնորհաւորութիւնները ու բարօրութեան մաղթանքները Ձերդ քահանայութեան ոսկի Յոբելեանին, Աբբահայրութեան երեսնամեակին, Մխիթարեան Միաբանութեան Վիեննա հաստատուելու 150 ամեակին եւ «Հանդէս Ամսօրեայ» ուսումնաթերթին 75 ամեայ տարեդարձին առթիւ։

ՊԵՏՐՈՍ ԵՒ ՏԻՐԱՑՐ ՓՐՈՒՆՃԵԱՆ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Բուգարէյա, 12· 9· 61

Ձեր հրաւէրը ժամանակին չստանալով մեզ չվիճակուեց մասնակցել հանդիսութեանց եւ չնորհաւորել անձամբ։ Ուստի ընդունեցէք մեր զոյգ Խորհուրդներու եւ հաւատացեալներու անունից ջերմագին չնորհաւորութիւնները այս բացառիկ յոբելինական հանդիսութեանց առիթով։ Կ'աղօթենք ու կը մաղթենք ի սրտէ վան առողջութեան Ձեր ողջ Միաբանութեան, որպէս զի վան մնայ Հաւատի եւ Հայու գրի կանթեղը։

Քրիստոսի եղբայրական սիրով

ՏԻՐԱՑՐ ՎԱՐԴԱՊԵՏ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ
ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՑ ԵՒ ԲՈՒԼԳԱՐԱՀԱՑՈՑ ԹԵՄԵՐՈՒ

Ս. Ջենոն, 5· 9· 61

Հանդէսներու Նահապետէն ջերմագին չնորհաւորութիւններ 75ամեայ Հանդէս Ամսօրեային, Բանասիրական, Հայագիտական նորանոր յաղթանակներու յոյսով։ Մխիթարեան մեծ վաստակաւորներու մշտավառ յիշին ի պայծառութիւն։

ԲԱԶՄԱՎԷՊ

Հալմիէ, 8· 9· 61

Յոբելինական տօներու առիթով ի մի հաւաքուած կ'առաքենք ջերմագին մաղթանքներ։

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՔ Ի ՀԱԶՄԻԷ ԵՒ Ի ՊԻՐՖԱՑ (Լիբանան)։

Կ. Պոլիս, 1· 9· 61

Ջերմագին ակնածանքով կը մատուցանենք մեր չնորհաւորութիւնները ու արեւշատութեան մաղթանքները Ձեր զոյգ յոբելեաններուն։

ՎԱՐԶԱԽԻԻՆ
ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՊԷյրութ, 11 փետ· 961

...Յոբելեանիդ սրտանց չնորհաւորելով կը մաղթենք երկրորդ ոսկի յոբելեան մը չբոլջապատած գաւակներու բանակով մը։

Ակնահամբուրիւ

ԿԱՊՐԱՇ ԸՆՏԱՆԻՔ

Միլանօ, 9· 9· 61

Շնորհաւորեմ Միսիթեանդ քառեակ յոբելեանները մաղթելով սրտագին յարատեւութիւն պատկառելի վաստակին եւ բեղուն գործունէութիւն։

ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

Միլանօ, 6· 9· 61

Ձեր յոբելեանին եւ եռեակ հանդիսութեանց բարոյապէս մասնակցելով կը չնորհաւորեմ մաղթելով Ձեր Գերապայծառութեան երեմ մաղթելով Ձեր Գերապայծառութեան եւ միաբան Հայրերուն արեւշատութիւն, կատարեալ առողջութիւն. ակնածանօք մատուցանելով Ձեր Գերապայծառութեան հաւատացեալ

ՄԿՏԻՉ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

Միլանօ, 2· 9· 61

Սրտանց մասնակցելով յոբելինական հանդիսութեանց կը մաղթենք երկար կեանք Աբբահօր եւ յարատեւ յաջողութիւն Միսիթարեան Միաբանութեան։

ՇԱԼՃԵԱՆ

Wien, 5. 9. 1961

Euer Exzellenz!

Zu meinem größten Bedauern war es mir infolge der nach der Messeeröffnung zustandegekommenen Besprechungen mit den Vertretern der niederösterreichischen Landes-Landwirtschaft nicht möglich, entgegen meiner Zusage Ihrer freundlichen Einladung zum Mittagessen anläßlich des Jubiläums Ihrer Kongregation und Ihrer Jubiläen Folge zu leisten.

Seien Sie versichert, daß ich dies außerordentlich bedauere und wenn die jetzt schwebenden Verhandlungen beendet sind, gerne einen Besuch in Ihrem ehrwürdigen Kloster machen werde.

Ich habe überdies gehört, daß Sie einen leichten Schwächeanfall erlitten und hoffe, daß die eingetretene Besserung von Dauer ist. Ich nehme die Gelegenheit gerne wahr, Ihnen auf diesem Weg meine besten Wünsche zu übermitteln.

Mit dem Ausdruck meiner vorzüglichen Hochachtung

A. Gorbach,
Bundeskanzler der Republik Österreich

© National Library of Armenia

Wien, 9. 2. 1961

Euer Exzellenz!
Hochwürdigster Herr Erzbischof!

Am 12. Februar 1961 jährt sich zum fünfzigsten Mal der Tag, an dem Euer Exzellenz die heilige Priesterweihe empfangen haben. Zu diesem schönen Jubiläum bitte ich, den Ausdruck meiner aufrichtigsten und verehrungsvollsten Glück- und Segenswünsche entgegenzunehmen.

Aus diesem Anlaß darf ich auch der langjährigen und so überaus erfolgreichen Tätigkeit Eurer Exzellenz seit dem Jahre 1920 gedenken. In diesen Jahren des Wirkens in der Leitung der Kongregation als Generalassistent, als Generalprokurator und schließlich seit 1931 als Abt haben sich Euer Exzellenz besondere Verdienste um den Nachwuchs der Ihnen anvertrauten ehrwürdigen kirchlichen Gemeinschaft erworben.

Möge der Allmächtige auch das weitere Wirken Eurer Exzellenz mit seinem Segen begleiten und noch viele Jahre des erfolgreichen Wirkens zum Wohle der Mechitaristenkongregation bescheren!

Drimmel,
Bundesminister für Unterricht

Wien, 30. 8. 1961

Eure Exzellenz!

Hochw. Herr Generalabt u. Erzbischof!

Im Namen der Österreichischen Akademie der Wissenschaften beehre ich mich, der Kongregation der Mechitaristen in Wien zur 150-Jahrfeier die besten Glückwünsche auszusprechen, zugleich in Würdigung der großen wissenschaftlichen Verdienste, die sich Ihre Kongregation erworben hat und weiterhin erwirbt.

Eurer Exzellenz möchte ich auch noch persönlich meinen ergebensten Glückwunsch zu Ihrem goldenen Priesterjubiläum und Ihrer 30jährigen Wirksamkeit aussprechen mit der aufrichtigen Bewunderung dafür, wie Sie großes Interesse für alle wissenschaftlichen Belange der Kongregation mit den vielen Pflichten Ihres hohen kirchlichen Amtes zu verbinden wissen.

Genehmigen, Euer Exzellenz, den Ausdruck der ausgezeichneten Hochachtung.

Prof. Dr. Richard Meister,
Präsident der Österreichischen Akademie der Wissenschaften

Wien, 4. 9. 1961

Euere Exzellenz!
Hochwürdigster Herr Erzbischof!

Zu Ihrem schönen Doppeljubiläum, das Sie in diesen Tagen begehen, bitte ich auch von unserer Fakultät die aufrichtigsten Glückwünsche entgegenzunehmen. Gerne denke ich noch zurück an die feierliche Ehrenpromotion zum Dr. phil. von P. Nerses Akinian, die auch nach außenhin die hohen Verdienste Ihrer Kongregation für die Wissenschaft dokumentierte. Jedes zweite Jahr spreche ich selbst in der Vorlesung von den hohen Qualitäten der armenischen Bibelübersetzung ...

Ihnen und allen H. H. Mechitaristenpatres auch weiterhin Gottes reichsten Segen wünschend, bin ich Euerer Exzellenz

sehr ergebener

J. Kosnetter,
Dekan der katholisch-theologischen Fakultät der Universität Wien

Città del Vaticano, 3. 9. 1961

Occasione fauste celebrazioni giubilari amiamo rinnovare paterne felicitazioni voti cordiali per prosperità benemerita Congregazione continuazione preziosi servizi santa madre chiesa amato popolo armeno.

Cardinale Patriarca Agagianian

Wien, 11. 2. 1961

Zum Goldenen Priesterjubiläum gratuliert herzlich

Kardinal König

Beyrouth, 1. 9. 1961

Participant joies solennités jubilaires présentons nom Patriarcat aussi vives félicitations, implorons Dieu votre Excellence longue vie pleine mérites, Congrégation Méchitariste féconde activité apostolique, culturelle, profit bien aimé peuple arménien.

Archevêque Batanian,
Evêque Koguian

Cairo, 1. 9. 61

Participant légitime fierté multiples jubilés, souhaitons avenir toujours plus radieux.

Evêque Raphael Bayan

Roma, 1. 9. 1961

Mille vœux, longue vie Archevêque Abbé, prospérité bienméritante Congrégation pour gloire nation arménienne, regrette mon absence cause maladie, mais présent cœur et esprit.

Archevêque Hindié

Beyoglu, 11. 2. 1961

Occasion jubilé d'or sacerdotal Archevêque, Clergé d'Istanbul présentent meilleurs vœux, forment souhaits, prospérité Congrégation Méchitariste.

Archevêque Kirédjian

St. Pölten, 11. 2. 1961

Wir freuen uns aufrichtig, daß es Exzellenz gegönnt ist in seltener Rüstigkeit das Goldene Priesterjubiläum zu feiern und beglückwünschen Sie herzlich. Möge Gott Exzellenz noch lange gesund erhalten und Ihr Wirken auch weiterhin mit reichem Segen begleiten.

Michael, Bischof,
Franziskus, Bischof Koadjutor

Bagdad, 31. 8. 1961

Regret absence on Vienna, Mechithariste Congregation quadruple jubilee offer his excellency Abbé general and Congregation fraternal congratulations best.

Archbishop Tayroyan

Philadelphia, 2. 9. 1961

Sincere Congratulations, sent you with a prayer that God's continued blessing will mark each year you share.

Monsignor Stepanian

Roma, 2. 9. 1961

Collège Pontifical Arménien, Rome, Supérieurs élèves unis cœur occasion fêtes jubilaires son excellence Abbé général, fondation, prient pour prospérité Congrégation, félicitent Monseigneur Mesrob Habosian souhaitant ad multos annos.

Abbé Nersès Sétyan, Recteur

Wien, 10. 2. 1961

Zum fünfzigjährigen Priesterjubiläum gestatte ich mir aufrichtige Glück- und Segenswünsche zum Ausdruck zu bringen, stop. Möge Eure Exzellenz noch viele Jahre in voller Gesundheit und Schaffenskraft zum Wohle und Segen Aller Eurer Exzellenz Anvertrauten wirken.

Leopold Figl, Präsident des Nationalrates

Wien, 11. 2. 1961

Mit besonderer Freude nehme ich die morgige Feier des 50. Jahrestages Ihrer Priesterweihe zum Anlaß um Eurer Exzellenz meine aufrichtigsten Glückwünsche darzubringen. Möge sich Ihr segensreiches Wirken im Dienst der von der Mechitharistenkongregation gepflegten ehrwürdigen Mission unter dem Schutz des Allmächtigen auch weiterhin erfolgreich entfalten.

Bundeskanzler Julius Raab

Wien, 8. 7. 1961

Anläßlch der bevorstehenden Feier der 30. Wiederkehr des Tages Ihrer Weihe zum Generalabt der Mechitharisten-Kongregation erbitte ich Eure Exzellenz aufrichtige Glück und Segenswünsche.

Bundeskanzler Alfons Gorbach

© National Library of Armenia

Bonn, 2. 9. 1961

Zur Feier Ihres goldenen Priesterjubiläums und Ihres 30jährigen Abtjubiläums, die mit der 150. Wiederkehr der Niederlassung der Mechitharisten Congregation in Wien zusammenfallen, gratuliere ich herzlich. Ich bedaure sehr an den Veranstaltungen nicht teilnehmen zu können. Ich wünsche Ihnen für Ihr weiteres Wirken Erfolg, Gesundheit und Gottes Segen.

Staatssekretär Globke

Wien, 12. 2. 1961

Exzellenz zu Ihrem 50jährigen Priesterjubiläum darf ich Ihnen meine aufrichtigsten Glückwünsche übermitteln. Mit dem Ausdruck meiner Verehrung bin ich Ihr sehr ergebener

Müller-Graaf, Deutscher Botschafter

Wien, 2. 9. 1961

Aufrichtige Wünsche zum Jubiläum Ihrer Konsekration, zum Abt der Mechitharisten, Eurer Exzellenz sehr ergebener

Friedrich Janz, Deutscher Botschafter

Lisboa, 6. 9. 1961

Mechitaristen-Congrégation,
Mechitaristengasse Wien
A mon retour Lisbonne trouve votre lettre dix-sept août, Monsieur Essayan s'embarque pour Amérique, moi-même étant retenu par multiples affaires, regrette impossibilité me rendre Vienne participer Jubilé, rendons hommage à l'œuvre accomplie par votre Congrégation, meilleurs souhaits.

Robert Gulbenkian

Istanbul, 2. 9. 1961

Euer Exzellenz Mgr. Habozian mit größter Freude senden wir herzlichste Glückwünsche anläßlich der vierfachen Jubiläen. Ihnen Eurer Exzellenz erbitten wir vom Allmächtigen langes Leben und Gesundheit, der lieben Kongregation noch weitere Errungenschaften.

Baroyan

Cairo, 10. 2. 1961

Avec laurier sur front infatigable et admirations pour œuvres accomplies, souhaitons pour votre jubilé d'or longue vie, bonheur et prospérité pour chère Congrégation.

Ferhatian, Balian, Arménian, Taniélian, Bédiguian, Artinian, Mesrobian, Mikaélian

Budapest, 2. 9. 1961

Zum großen vierfachen Jubiläum wünscht Eurer Exzellenz mit ehrfurchtsvoller Huldigung Gottes reiche Gnade und Segen damit wir alle noch sehr lange Jahre hindurch uns Eurer Exzellenz weiser Hut und Führung erfreuen können.
Oberhirtlichen Jubiläumssegen bittet

P. Anton Kadar

Beyrouth (Hazmieh), 11. 2. 1961

A l'occasion heureuse de votre cinquantenaire sacerdotal veuillez agréer, Excellence, félicitations chaleureuses, vœux ardents pour un brillant avenir.

Pères Méchitharistes Hazmieh

Cairo, 10. 2. 1961

Avec admiration pour votre personne et œuvres, invoquons bénédictions célestes pour santé, prospérité, succès.

Comité Dames Collège Méchithariste

Beyrouth, 2. 9. 1961

Association Hamazkain félicite heureux jubilés Congrégation Mékhitariste, souhaitons prospérité, succès, santé.

Hamazkaine

Beyrouth, 1. 9. 1961

Félicitations chaleureuses à l'occasion des jubilés nos souhaits sincères pour l'avenir de la Congrégation Méchithariste.

Collége arménien
Vratzian, Ishkhan, Panian,

Istanbul, 2. 9. 1961

Acceptez félicitations filiales occasion jubilé.

Professeurs Pangalti Lisé

Istanbul, 2. 9. 1961

Félicitations sincères et respectueuses.

Togo Acemian

Genève, 4. 9. 1961

Mit besten Jubiläums-Glückwünschen.

Garabed Agopian

Cairo, 10. 2. 1961

Hommages respectueux, félicitations chaleureuses occasion jubilé d'or sacerdotal, vœux de prospérité pour Congrégation. Ad multos annos.

Araxie Ambarian

Berlin, 1. 9. 1961

Exzellenz zum 50jährigen Priesterjubiläum herzliche Segenswünsche und reiche Gnaden zum 150jährigen Bestehen des Klosters.

Apelian

Cairo, 11. 2. 1961

Félicitons jubilé d'or sacrdotal, souhaits chaleurux, santé parfaite et succès entreprises.

Barouyr, Marguerite Arménian

Paris, 2. 9. 1961

Occasion quatre fêtes commémoratives vous présente sincères félicitations ainsi que vœux pour activité toujours fructueuse.

H. Berbérian

Cairo, 10. 2. 1961

Félicitons votre jubilé, souhaitons parfaite santé, succès pour Congrégation.

Corps professoral Méchithariste

Cambridge, 2. 9. 1961

Warmest congratulations occasion your anniversaries, may God protect you and your monastery always devotedly.

Philip Durlarian Family

Monthey (Suisse), 9. 9. 1961

Regrette beaucoup ne pouvoir assister jubilé, vous envoie à l'occasion 150e anniversaire mes plus sincères félicitations et mes meilleurs vœux de prospérité.

Vahan Djévahirdjian

Cairo, 10. 2. 1961

Vos enfants d'Egypte souhaitent longue vie et demandent votre bénédiction pour formation bon caractère.

Elèves Collège Méchitariste

Watertown, 3. 9. 1961

Our heartfelt congratulations on your most illustrious of occasions.

Hablanian and Habosian families

Istanbul, 2. 9. 1961

Hochgeschätzten Jubilar gratuliert für die hohe Auszeichnung.

Sarkis Karabetian

Alep, 7. 9. 1961

Regrets pour absence occasion triple jubilé, expriment vœux, avenir radieux Congrégations fraternelles réunies.

Docteur Aharon Khatchadourian
et famille

Şişli, 11. 2. 1961

Présentons hommages respectueux occasion jubilé.

G. Kurkdjian

© National Library of Armenia

Cambridge, 29. 9. 1961

Heartiest congratulations for your fifty and thirty jubilees.

Armen Lachinian

Teheran, 5. 9. 1961

Heartfelt congratulations you personally and entire Congregation on milestones of outstanding achievements.

Lachinian Family

Téhéran, 29. 8. 1961

Occasion quadruple jubilé exultant de joie présentons chaleureuses félicitations, formons vœux sincères pour splendide avenir Congrégation Méchitariste de Vienne.

Pétrossian frères

Cairo, 6. 9. 1961

De pensée avec vous partageons votre joie à l'occasion jubilé, souhaitons longue vie et succès, prospérité pour votre Congrégation.

Georges Mikaélian et famille

Como, 3. 9. 1961

Spiacentissimo impossibilitato partecipare degna cerimonia giubileo Eminenza Padre Abate Habosian, presento vivissime felicitazioni, auguri sentiti, ottima salute, porgo devoti fraterni saluti intera famiglia Padri Mechitaristi.

Confratello Manoukian Onnik

Roma, 2. 9. 1961

Coi migliori auguri partecipo con gioia vostro cinquantesimo giubileo sacerdotale e venticinquesimo episcopale.

Con filiale devozione Petreyan

Milano, 5. 9. 1961

Porgiamo a Sua Eccellenza nostri più sinceri auguri.

Potuchian-Harounian

Շնորհաւորական նամակ կամ հեռագիր յղած էին դեռ չատերը, որոնցմէ յիշենք՝

Սալցբուրգի արքեպիսկոպոսը Գերպ. A. Rohracher,

Վիեննայի օգնական արքեպ. Գերպ. F. Jáchym,

Գուրկի եպ. Գերպ. J. Köstner,

Սեքքաուի եպ. Գերպ. J. Schoiswohl,

Լինցի եպ. Գերպ. F. Zauner,

Ա.յրընչատպի եպ. Գերպ. St. László,

Բենեդիկտեան Աբբայ Գերպ. H. Peichl (*Վիեննա*),

Գերպ. Աբբայ G. Koberger (*Վիեննա*),

Գերպ. Weinbacher (*Հռոմ*),

Գերպ. Wagner (*Վիեննա*),

Գերպ. Ungar (*Վիեննա*),

Գերմանիոյ Unio Catholica*ի, քարտուղար Գերպ.* A. Mitnacht (*Վիւրցբուրգ*),

Պետ. քարտուղար (Ներքին նախարարութենէ) O. Kranzlmayr,

Փոխ–Նահանգապետ Վիեննայի Lakowitsch,

Երբեմնի նախարար E. Kolb,

Երեսփոխան F. Eckert,

Վարչապետարանի վարիչ E. Chaloupka,

Կրթական նախարարութեան կրօնի բաժնին վարիչ Jos. Rieger,

Գերմ. ասպետութեան մեծաւորը Գերպ. Marian Tumler *եւ քարտուղարը* Baron Edmund von Hammer,

Չինուորական բանակին աւագերէց J. Innerhofer,

Մայր Եկեղեցւոյ՝ ժողովրդապետ Կաննիկոս Գերպ. R. Dorr,

Վիեննայի Catholica Unio*ի վարիչ* Mich. Lehmann,

Աւստրիական ժողովրդական կուսակցութիւնը (N. Hartel), *Վիեննայի մէջ հաստատուած կրօնաւորական Միաբանութիւններու բոլոր առաջնորդներն ու մեծաւորները, նաեւ ժողովրդապետներէն չատերը:*

Վիեննայի թաղական խորհուրդները, Ուսուցչական մարմիններէն եւ բարեգործական Միութիւններէն չատերը,

Նոտար Egon Bauer,

Պրոֆ. Goebl (Tellach), Պրոֆ. Feydit (Վիեննական) Պէճիեան գերդաստան, Ք. Տէր–Ա.էեան, Օր. Լուիզա Փափազեան, Ա. Քալեան, Գ. Օղզաեան եւն եւն:

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ՆԱՀԱՊԵՏԻՆ ՎԱՆՔԵՐԸ

1· ԱՄԵՆԱՓՐԿՉԻ ՎԱՆՔԸ ԿԱՄ Ս· ՓՐԿՉԻ ՎԱՆՔԸ

«Տրապիզոնի արեւելեան կողմը, մէկ ժամու հեռաւորութեամբ, Ազճապատու մօտերը, բարձրադիր եւ լայնանիստ բլուրի վրայ հաստատուած է Ամենափրկչի սուրբ վանքը, մէկ կողմէն դեհոյեաց, որուն կ'ըսուի նաեւ Գայմագլը մանաստիրը եւ նաեւ Շէմսէտտինի վանք, վերջէն վանքի տաճարը նորոգող Համատանցի Սահեփանոս Շէմսէտտին անուն Հայու մը անունով» (Պալեան, Հայ վանօրայք, Ա· էջ 175–6, հմմտ· Բիւզանդիոն 1901, թ· 1386):

Վանքին տաճարը քարաշէն է եւ ընդարձակ, յատակը կոփածոյ քարերով պարպարուած: Անոր դրան ճակատին մարմարեայ քարին վրայ կայ·

«Փառաց տաճար աստուածային
Զերկրի դրախտ կենաց փայտին,
Կանգնեալ յանուն Ամենափրկչին,
Ի յուիս հարիւր թուականին,
Յեօթանասուն եւ երեքին,
Ի կամօղիկոսութեան Հայոց մեծին
Տէր Պետրոսի ուղղափառին,
Ի ժամանակի բարեպաշտին
Կիր Ալեքսի թագաւորին,
Շինեաց զտաճարս հրաշալի,
Ա.օճայ Սահեփաննոս պատուելի,
Ցիւր յիշատակ անջնջելի,

Եւ ծնողաց իւր կրկնակի եւ կենակցին իւրոյ Մելիքայ խաթունի եւ զաւակաց իւրոց մեծի եւ փոքրի» Շարունակութիւնն է՝ «Աղդ ես խոճայ Սահեփաննոս աստացայ ի հալալ արդեանց իմոց զտեղի վանացս իւր անդաստանաւն եւ չինեցի զլուսազարդ տաճարս ի վայելումն մանկանց Սիովնի: Եւ եառ մխարանիչ սուրբ ուխտիս, ես խոճայ Սահեփաննոս եւ որդիքս, զի հաստատակ ամենայն քրխատոնէից է վանքս եւ կրաւնաւորաց, որք բնակեալ են ի սմա եւ Ամենափրկչի տուն եւ ոչ ոք ունի իշխանութիւն ոչ ծախոց եւ ոչ օտարաց իրրեւ զմարմնաւոր հայրենիք իշխել ի վերայ վանուցս, այլ ազատ է եւ Աստուծոյ տուն, այլ միայն զինամս տանելով եւ զամենայն մարմնաւոր կարիք սուրբ վանուցս կատարելով:

«Սուրբ Նշան աստուածընկալ յիշատակ է Ա.օճայ Սահեփաննոսին եւ որդւոյ իւրոյ Պօղոս Մկրտիչին:

«Ես Մկրտիչ որդի Ա.օճայ Սահեփաննոսին, հրամանաւ Աստուծոյ կատարեցի զսուրբ տաճարս ի յանուն Ամենափրկչի եւ մատուռ նորին սուրբ Կարապետին եւ չրջապատ իւր պարսպով յիշատակ ինձ եւ ծնողաց իմոց եւ ամենայն ազգականաց» (Պալեան, անդ էջ 168–79, Բժշկեան Հ· Մ· Պտմ· Պոնտոսի, Վենետիկ 1819, էջ 83, Ա· Վ· Մխիթարեանց, Վէպ պաղթականութեան Հայոց Տրապիզոնու, կ· Պ· 1857, էջ 33 եւ 119–21, Բիւզանդիոն 1901, թ· 1386, Նշատրք էջ 75):

Տաճարը օժտուած էր ժամատնով, զոր չինած էր Ա.օճայ Ղարայ, ինչպէս յիշատակարանէ մը յայտնի կ'երեւնայ «Քրխատոս ողորմի Ա.օճայ Ղարային հոգւոյն, որ չինեց զվանից ժամատունն յիշատակ իւր» (Վէպ, էջ 34):

Վանքը ունեցած է նմանապէս երեք մատուռ՝ նուիրուած Ս· Երրորդութեան, Ս· Աստուածածնի եւ Ս· Ցովհաննէս Կարապետի: Զանգակատունը դժբախտաբար քանդուած է[1]: Մխարաններու եւ ուխտաւորներու պայծառ կը տեսնուի տաճարէն յառաջ դուրս ելած փոքր կամ վնասուած եւ Սահեփանոս դուէչ փոքր կամ վնասուած եւ Սահեփանոս կը կանգնէ ուրիշ մը, որ գայն կը վերազանգէ իր առաւելութիւններով (հմմտ· Վէպ, էջ 121–125–128):

Սահեփանոսի ժամանակ, ինչպէս կը պրէ Մխիթարեան «Միաբանութեան ճոխ տաճնն Մխիթարեան էր[2] եւ խիստ բարեկարգութեան մէջ էին, զրապետութիւնն ալ բաւական ծաղկած էր մէջերնին, ինչպէս կ'երեւայ անոնց այն ժամանակի գրաւոր գործերէն» (Վէպ, էջ 35), որոնք սակայն Մխիթարեանի խօսքերը չեն արդարացներ լիովին, պի դպղն բաներ են:

Վանքին հիմնադիրը կը նկատուի Պետ–

---

1 Ա.օճայ Պաղտասարն նորոգեց զպանդապուրճն: — Քրխատոս ողորմի Աստուածատուր արեղային որ զպանդապուրճին ներքեւի խուցն նորոգեց (Բազմ. 1901, էջ 723—4): — Որմանկարներու մասին տե՛ս Հասկ 1961, էջ 298—302:

2 Պետրոս Գեւոպարթէզ հայրապետութեան չրջանին իրրեւ թէ միաբաններով օժտուած է եղեր, հետեւարար արդէն հիմնուած (Բազմավէպ 1901, էջ 723, Պզնան Հայ վանօրայք, էջ 176 եւ Արեւելք 1898, թ· 3878):

© National Library of Armenia